

Uchwała Nr 242
Komitetu Monitorującego
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
z 11 lipca 2025 r.

w sprawie zmian Planu finansowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zgodnie z art. 49 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pozytywnie opiniuje zmiany Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 będących bezpośrednią konsekwencją procedury dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 zawartych w załączniku do uchwały, na dalszych etapach procedowania w szczególności w wyniku aktualizacji danych.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Stefan Krajewski

Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Załącznik do uchwały Nr 242 Komitetu Monitorującego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Zmiana w rozdziale 10 Plan Finansowy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Rozdział	10. PLAN FINANSOWY
Podrozdział	10.3. Podział na poszczególne działania lub rodzaj operacji wraz z określonym udziałem wkładu EFRROW (w EUR całkowity okres 2014-2020)

Opis zmiany

Proponowana zmiana obejmuje przesunięcia środków pomiędzy instrumentami wsparcia PROW 2014-2020 zgodnie z wyszczególnieniem przedstawionym w poniższych tabelach.

Proponowane realokacje w ramach środków EFRROW¹				
Instrument	Zmniejszenie (w EUR)		Zwiększenie (w EUR)	
	Środki publiczne	Środki EFRROW	Środki publiczne	Środki EFRROW
M03 "Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych"	2 237 781	1 423 900	0	0
M04.1 "Modernizacja gospodarstw rolnych"	31 231 337	19 872 500	0	0
M04.1 "Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000"	1 453 717	925 000	0	0
M04.1 "Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych"	14 534 025	9 248 000	0	0
M04.2 "Przetwórstwo i marketing produktów rolnych"	35 173 817	22 381 100	0	0
M04.3 "Scalanie gruntów"	0	0	15 715 857	10 000 000
M04.3 "Zarządzanie zasobami wodnymi"	3 125 727	1 988 900	0	0
M04 "Inwestycje w środki trwałe" (instrumenty finansowe)	0	0	30 000 000	19 089 000

¹ Poza zaproponowanymi w tabeli przesunięciami środków, wniosek o zmianę Programu wysyłany do KE, będzie zawierał także dostosowania alokacji na poziomie kategorii regionów oraz celów szczegółowych, w tym dostosowanie alokacji M04 (2A oraz 3A) o wydatki zadeklarowane w ramach instrumentów finansowych.

M05 "Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych"	8 071 036	5 135 600	0	0
M06.1 "Premie dla młodych rolników"	1 571 586	1 000 000	0	0
M06.2 "Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej"	37 503 065	23 863 200	0	0
M06.3 "Restrukturyzacja małych gospodarstw"	1 571 586	1 000 000	0	0
M06.4 "Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych"	0	0	50 000 000	31 815 000
M06.5 "Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa"	101 993	64 898	0	0
M07 "Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich"	0	0	18 387 554	11 700 000
M08 "Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów"	0	0	9 429 514	6 000 000
M09 "Tworzenie grup i organizacji producentów w sektorze rolnym i leśnym"	0	0	5 200 000	3 308 760
M10 "Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne"	0	0	9 410 949	5 988 186
M13 ONW	0	0	9 429 514	6 000 000
M14 "Dobrostan zwierząt"	519 995	330 873	0	0
M16 "Współpraca"	6 189 471	3 938 360	0	0
M17 "Zarządzanie ryzykiem"	60 647	38 590	0	0
M19 "Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER"	4 137 985	2 633 000	0	0
M21 „Wyjątkowa tymczasowa pomoc dla rolników i MŚP zajmujących się przetwarzaniem, marketingiem i / lub rozwojem produktów rolnych szczególnie dotkniętych kryzysem COVID-19”	6 917	4 401	0	0
M22 "Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę"	8 875	5 647	0	0
"Renty strukturalne"	73 828	46 977	0	0
Razem	147 573 388	93 900 946	147 573 388	93 900 946

Proponowane realokacje w ramach środków EURI ²			
Instrument	Zmniejszenie (w EUR)	Zwiększenie (w EUR)	

² Środki Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (rozporządzenie 2020/2094).

M06.4 "Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych"	50 000 000	0
M13 ONW	145 137	0
M07 "Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich"	0	50 225 078
M14 "Dobrostan zwierząt"	79 941	0
Razem	50 225 078	50 225 078

Poza zaproponowanymi w ww. tabelach zmianami, niezbędne będzie także dostosowanie alokacji określonych w tabeli finansowej dla celów szczegółowych w ramach działania M01 „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” oraz M16 „Współpraca”, w wysokościach określonych w poniższej tabeli.

Instrument	Zmniejszenie (w EUR)		Zwiększenie (w EUR)	
	Środki publiczne	Środki EFRROW	Środki publiczne	Środki EFRROW
M01 "Transfer wiedzy i działalność informacyjna" (cel szczegółowy 2A)	6 797 108	4 325 000	0	0
M01 "Transfer wiedzy i działalność informacyjna" (cel szczegółowy 3A)	7 095 710	4 515 000	0	0
M01 "Transfer wiedzy i działalność informacyjna" (cel szczegółowy 3B)	2 399 882	1 527 045	0	0
M01 "Transfer wiedzy i działalność informacyjna" (cel szczegółowy 4)	0	0	16 292 700	10 367 045
M16 "Współpraca" (cel szczegółowy 2A)	26 447 127	16 828 307	0	0
M16 "Współpraca" (cel szczegółowy 3A)	0	0	26 447 127	16 828 307

1.Przepis zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 11 lit. b ppkt iii 1305/2013

2. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PROW 2014-2020:

1-9 lipca 2025 r.

3. Uzasadnienie proponowanej zmiany:

Zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014 ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), państwa członkowskie przedkładają Komisji Europejskiej (KE) swoją ostatnią zmianę programu w terminie do 30 września 2025 r. Wniosek taki nie może dotyczyć zmiany wysokości całego wkładu unijnego lub jego rocznego podziału na poziomie programu, gdyż dla takiej zmiany ostatecznym terminem był 30 września 2022 r.

Zaproponowane w przedmiotowej uchwale modyfikacje planu finansowego mają na celu dostosowanie alokacji określonych w tabeli finansowej programu do przewidywanych poziomów wydatków w ramach poszczególnych instrumentów wsparcia. Wykazane w powyższej tabeli kwoty będą odzwierciedlały również, w tabeli finansowej programu, zróżnicowanie alokacji na poziomie kategorii regionów oraz celów szczegółowych. Precyzyjne dostosowanie alokacji do wydatków umożliwi uzyskanie maksymalnej refundacji z KE dla płatności, których dokona agencja płatnicza.

W zdecydowanej większości instrumentów wsparcia zakończono już kontraktację środków (wyjątkiem są działania M06.4 „Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych” oraz M07 „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”) i obecnie trwa proces realizacji i rozliczania operacji. W przypadku instrumentów wsparcia, dla których zaproponowano zmniejszenie alokacji, wystąpiły oszczędności w stosunku do aktualnie obowiązujących alokacji, które zostały/zostaną wykorzystane w działaniach: M04, M07, M08, M09, M10, M13 oraz w ramach instrumentów finansowych w M04. Przyczynami wystąpienia oszczędności są przede wszystkim:

- rezygnacje beneficjentów z realizacji operacji;
- aneksowanie zawartych umów, zmniejszające kwoty przyznanej pomocy m.in. w wyniku rozstrzygnięć przetargów;
- oszczędności powstające na etapie weryfikacji wniosków o płatność oraz zleceń płatności;
- występowanie kar i sankcji umownych pomniejszających kwoty płatności dla beneficjentów;
- odzyskiwanie wcześniej wypłaconych środków;
- różnice kursowe.

Zwiększenie alokacji M07 wynika z zastosowanej uprzednio przez IZ - po uzyskaniu współakceptacji ze strony Ministra Finansów - nadkontraktacji środków na łączną kwotę ok. 100 mln euro, z tego w ramach środków EURI ok. 85 mln euro. Dzięki zastosowaniu tego mechanizmu, niewykorzystane środki w ramach innych instrumentów wsparcia posłużyły do objęcia dofinansowaniem dodatkowych ok. 190 operacji z zakresu „Gospodarki wodno-ściekowej” oraz „Budowy lub modernizacji dróg lokalnych”.

Kwota 5,2 mln euro, zwiększająca alokację działania M09, umożliwi realizację płatności w ramach tego instrumentu do końca 2025 r., po czym nastąpi przejście na finansowanie zobowiązań przez PS WPR 2023-2027. Kwota ok. 28 mln euro zwiększająca alokację M08, M10 oraz M13 umożliwi sfinansowanie części kampanii 2025 r. Pozostałe część zobowiązań będzie finansowana z budżetu PS WPR 2023-2027.

W obrębie działania M04 „Inwestycje środki trwałe” zwiększenia o 15,7 mln euro wymaga budżet operacji typu M04.3 „Scalanie gruntów”, celem dostosowania alokacji środków do zobowiązań wynikających z zawartych umów.

Zwiększeniu o 30 mln euro środków publicznych uległa alokacja instrumentów finansowych wdrażanych w obrębie działania M04 (aneks do umowy o finansowaniu z Bankiem Gospodarstwa Krajowego został zawarty pod koniec maja br.), co powinno znaleźć również swoje odzwierciedlenie (aktualizacja kwot) w tabeli finansowej programu.

Zaproponowane modyfikacje tabeli finansowej spowodują następujące zmiany minimalnych przydziałów, o których mowa w przepisach UE:

1. udział wydatków środowiskowych, o których mowa w art. 59 ust. 6 rozporządzenia 1305/2013 w powiązaniu z art. 1 ust. 2 rozporządzenia 2020/220 – zmiana z 34,17 % na 34,22 % (środki EFRROW oraz EURI);
2. udział wydatków o charakterze prośrodowiskowym oraz dotyczących współpracy w ramach LEADER, w obrębie środków EURI, o których mowa w art. 58a ust. 4 rozporządzenia 1305/2013 – zmiana z 38,12 % na 38,10 % (próg minimalny wynosi 37%);
3. udział wydatków wspierających rozwój gospodarczy i społeczny na obszarach wiejskich, w obrębie środków EURI, o których mowa w art. 58a ust. 5 rozporządzenia 1305/2013 – zmiana z 61,88 % na 61,90 % (próg minimalny to 55%).

4.Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

Proponowana realokacja środków pozwoli na lepsze dostosowanie alokacji poszczególnych instrumentów wsparcia do zapotrzebowania na środki wynikającego z pozostających do rozliczenia zawartych umów/wydanych decyzji przyznających pomoc. Dzięki temu możliwe będzie przekazanie przez KE maksymalnej kwoty refundacji, odpowiadającej zrealizowanym przez agencję płatniczą płatnościom.

5. Wpływ na zmianę wskaźników:

I. Rozdział 7 Opis ram wykonania

W związku z proponowanymi realokacjami środków zmianie ulegną odpowiednio wartości następujących wskaźników:

- całkowite wydatki publiczne w ramach Priorytetu 2,
- liczba gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje w restrukturyzację lub modernizację (2A)
+ liczba gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z PROW na rzecz planu rozwoju działalności/inwestycji dla młodych rolników (2B),
- całkowite wydatki publiczne w ramach Priorytetu 3,
- liczba gospodarstw rolnych uczestniczących w programach zarządzania ryzykiem (3B)
- całkowite wydatki publiczne w ramach Priorytetu 4,

- całkowite wydatki publiczne w ramach Priorytetu 5,
- całkowite wydatki publiczne w ramach Priorytetu 6,
- liczba operacji otrzymujących wsparcie w celu usprawnienia podstawowych usług i infrastruktury na obszarach wiejskich (P6B i P6C).

II. Rozdział 11 Plan wskaźników

W związku z proponowanymi zmianami programu odpowiednio ulegną zmianie wartości wskaźników dla celów szczegółowych: 1A, 2A, 2B, 3A, 3B, 5E, 6A, 6B oraz Priorytetu 4 dotyczące całkowitych wydatków publicznych oraz całkowitych wartości inwestycji.

W ramach celu 1C zmniejszeniu ulegnie wskaźnik celu T1: *procent wydatków w ramach artykułów 14, 15 i 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do ogółu wydatków poniesionych w ramach PROW* oraz wskaźnik T2: *łączna liczba operacji współpracy otrzymujących wsparcie w ramach działania dotyczącego współpracy (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013)*. Na zmniejszenie wskaźnika wpływa zmiana alokacji działania M16.

W celu szczegółowym 2A w związku ze zmniejszeniem alokacji poddziałania M04.1 zmiane ulegnie wskaźnik celu T.4 dotyczący liczby gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje związane z restrukturyzacją lub modernizacją oraz wskaźnik produktu dotyczący liczby gospodarstw otrzymujących wsparcie na inwestycje w gospodarstwa rolne (4.1).

Dodatkowo w celu 2A zmniejszeniu ulegnie również wskaźnik produktu dotyczący liczby uczestników szkoleń oraz wskaźnik produktu dotyczący liczby beneficjentów (gospodarstw) otrzymujących pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw (6.3).

W związku ze zmianą alokacji poddziałania M.06.1 w celu 2B wskaźnik produktu dotyczący liczby gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej/inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z PROW ulegnie nieznacznemu zmniejszeniu. Zmiana wskaźnika produktu wpłynie na procentowy charakter wskaźnika celu T5: *procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej/inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich*.

W celu szczegółowym 3A nieznacznemu zwiększeniu ulegnie wskaźnik celu T6: *procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie w ramach systemów jakości, rynków lokalnych i krótkich cykli dostaw oraz grup/organizacji producentów*. Na zwiększenie wskaźnika wpływa zmiana alokacji działania M09. Zmianie ulegnie również wskaźnik produktu dotyczący operacji otrzymujących wsparcie na inwestycje (np. w gospodarstwa rolne, w przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów rolnych) (4.1 i 4.2), co związane jest ze zwiększeniem budżetu poddziałania M04.2.

W ramach celu 3B w związku ze zmniejszeniem alokacji działania M05 zmiane ulegnie wskaźnik produktu dotyczący liczby beneficjentów wsparcia na środki zapobiegawcze (5.1) oraz wskaźnik celu T7: *procent gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach zarządzania ryzykiem*.

W związku ze zmianą alokacji poddziałania M.06.2 w ramach celu szczegółowego 6A zmniejszona zostanie wartość wskaźnika produktu dotyczącego liczby beneficjentów (gospodarstw) otrzymujących pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich (6.2 i 6.4). oraz wskaźnika celu T20: *miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (cel szczegółowy 6A)*.

W celu szczegółowym 6B w związku ze zwiększeniem alokacji poddziałania M07.2 zmianie ulegnie wskaźnik celu T.22: *procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług/infrastruktury (cel szczegółowy 6B)* oraz wskaźnik produktu dotyczący liczby operacji otrzymujących wsparcie na inwestycje w małą infrastrukturę, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii (7.2) i dotyczący ludności korzystającej z ulepszonych usług / infrastruktury (7.1; 7.2; 7.4; 7.5.;7.6; 7.7).

Dodatkowo w celu 6B zmianie ulegnie wskaźnik celu T.23: *miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (LEADER)(cel szczegółowy 6B)*. Na zmniejszenie wskaźnika wpływa zmiana alokacji działania M19.

6. Wpływ na Umowę Partnerstwa: Nie dotyczy.

W związku z nowelizacją przepisów rozporządzenia Parlamentu i Rady 1303/2013 (art. 25a ust. 6), zgodnie z którym na zasadzie odstępstwa od art. 16, od dnia 24 kwietnia 2020 r. umowy partnerstwa nie podlegają zmianie, a zmiany programu nie pociągają za sobą zmiany umów partnerstwa, jak również na zasadzie odstępstwa od art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 1, art. 30 ust. 1 i art. 30 ust. 2, od dnia 24 kwietnia 2020 r. nie weryfikuje się spójności programów oraz ich wdrażania z umową partnerstwa.

7. Powiązanie z Umową Partnerstwa: Nie dotyczy.

W związku z nowelizacją przepisów rozporządzenia Parlamentu i Rady 1303/2013 (art. 25a ust. 6), zgodnie z którym na zasadzie odstępstwa od art. 16, od dnia 24 kwietnia 2020 r. umowy partnerstwa nie podlegają zmianie, a zmiany programu nie pociągają za sobą zmiany umów partnerstwa, jak również na zasadzie odstępstwa od art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 1, art. 30 ust. 1 i art. 30 ust. 2, od dnia 24 kwietnia 2020 r. nie weryfikuje się spójności programów oraz ich wdrażania z umową partnerstwa.